

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

S p i o n e n .

 Lördagen, den 17 Decemör 1768.

Slutet om Testamenten til pios Ufus.

Ii Ewige hafwa fordom wälmenande
 minniffe wänner, ända til Shwerheten, ej
 spänerligen påtänkt andra pios Ufus, än
 Riktor, Scholar och fattighus. Wi
 wälsigne och wörde allas deras stoft och minne,
 som dessa wärd hittills understödt. Men latom
 eh, efter närwarande tidens omständigheter,
 hafwa widare agt på så dyrbara alimosor.

Rikets Kyrkor kunna hädan efter merendels
 umbära betydande Testamenten, häst de stå
 under et privilegerat förmynderskap af Ri-
 kets lag, hwilken pålägger hwar Församling
 at bygga och underhålla sin Kyrka, och skaffar
 ärfwillig hjelp därtil; men tvingar ingen at
 hjälpa de fattige. Kyrka är, til sit rättä äns
 damål god nog, då all den diuökande me-
 nigheten kan där singt och beqwämligen sitta
 och oförd hålla Gudstjenst. Hon prydes
 häst af fäcke, trogne och helgade Lärare, samt
 Eee ups

upmärksamme och värde åhörare. Kan man til denna rätta Kyrko-vördelsen något genom Testamenten bidraga; så är det wälsignadt wäl. Men all annan Kyrko-grantät, tjenar mera til ortens och Församlingens, än Guds ära, och är, efter mit tycke alt för ringa föremål för en Testators wälmening, som wil gifwa något til pios Usus.

Scholar, hwarunder här begripes hela Uppfostrings-werket wid högre och lägre Lärohus, hafwa fått andra tagelotten i Swenska Testamenten. Men än om här äro nu skäl, til at upwäcka den frågan, om icke en del af våra Lärohus hafwa redan för många Stipendia åt ungdomen. På den tiden större delen af dessa Stipendia testamentarades war Nationen ännu litet hägad för studier; så at studerade Ämbetsmannas ämnen ofta truto, både för det andeliga och werldliga ståndet. Men nu, då wi på sådana ämnen, (jag talar om Numeren, och icke om soliditeten) hafwa en förtretelig stor mängd; nu, då wårt Rike tarfwar mera hjelp af trefna bönder än lärda Studenter: nu torde man kunna wara njuggare med Stipendiers utdelande åt Academier, Gymnasier och de så kallade Latinska eller lärda Scholar. Men med desto större frikostighet borde man hylla Christendoms och smärre Barna-Scholar, samt allahanda Oeconomiska Lärohus; om hwilka med hwad mera

mera i detta ömnet är at säga jag en annan gång skal yttra min oförgräpelig mening.

B . . .

* * *

Min Herre!

Wälgörningar borde ega första rummet uti ens hågkomst. De böra med högra handen emottagas, och ifrån den vänstra, den, somlige säga, går ifrån hjertat, böra tackfamshetsoffer framföras. Sker det ej straxt; så bättra sent, än aldrig. Långre blifwer ej min ingång. Jag har haft wissa skäl til uteblifwandet af det, som jag nu hafwer åran lägga fram för Allmänheten. Nu kommer jag til både et bedröfweligt och gladt ömne.

Förlidet års början pressade här å orten suckar af fleras hjertan. Den beklageliga boskaps-sjukan gjorde et håstigt infall uti min Annere-soken Slåp, och slåpade bort uti en liten by 68 boskaps-creatur. Man undrade wäl, huru denna smittan woro inkommen uti en soken, som ligger så affides, likasom uti en wrå, för sig sjelf; men NB. utmed skofan-ten, och ho kan hindra någon, at tänka, det girigheten ofta bedrager wisheten?

Wår människjo-käre, wakamme, och om Lånets bästa på flera sätt ömme Landshöfdinge, den Högwälbörne Herren och Riddaren Friswid Siltwerstöld, som allmänt uti Lånets af

den, som ewäldigt kanna honom, wördas och ältas, såsom en Herre den wäl kan hafwa sine höge lifar; men i sit wigtiga ämbetes wård ej sin öfwerman, hafwa wi ej allenast, näst Gud, at tacka, så wäl för det elden, jag menar boskaps-sjukan, blef släkt, inom sit olyckeliga ställe, där den beanntes; utan är så wäl jag, som mine hemfölte Åhörare desutan Högh, bemalte Herre all wördnad skyldige; ty i stöd af hans människjo-ömna ömsora, bewägenhet och åtgärd, fick jag, som räknar för en nögd skyldighet, at i alla godeliga mål tjena mine Åhörare, tillfälle, at skaffa dem, som woro lidande någon hjelp och understöd.

Swad det förra widkommer; så war knapt denna farliga elden antänd, förr än 12 milar härifrån, det är ifrån Halinstad, gjordes lika så tidiga och skyndesamma, som alswarsamma och försigtiga anstalter, til at hämma des utspredande, igenom nogaste bewakning, som ock, Gudi lof! så lyckeligen aflopp, at det onda dödde med creaturen på det stället, där det såg sin olyckeliga början.

Swad det sednare angår, huru mine af boskaps-sjukan lidande Åhörare blefwo hjälpte, war det sålunda: Jag berättade för vår ömsinte Lands-Herre deras trångsmål. Han anmodade genast Håradshöfdingen i orten, at tillsammans kalla Håradets Allmoge wid påstående Ding, at yttra sig, huru de trångde kunde hjälpas.

Jag

Jag infan mig ock, samt, efter mit lücke, med nog bewefeliga förestådningor föredrog mine Öfverares angelägenhet. När rättfinte och älskade Domare, Herr Håradshufdingen Göthe gjorde det samma, på et rörande sätt. Jag gaf förslag, at om hwar och en i Håradet gaf 6 skiver för hwarit boskaps-creatur, som man öade; så skulle en hederlig fond erhållas til hjelp för nödlidande i dylika tilfällen, dem Herren nådeligen öfwände! ock man supponerar ej skola så ofta infalla, när föreståtiga mått widtagas. Härwid kunde inwändas, at när en del folk hade en sådan tilgång, at trösta sig wid; så kunde de blifwa oaktamme: men det samma kunde ock sägas om den i Lagen stadgade och tillättna brandstods-hjelpen: ty om någon obetänksam wille blifwa af med et gammalt hus, ock få et nytt igen; så kunde man ock, i hepp af brandstods-hjelp, wara öfwen oaktam om elden. Det kunde då wid Tinget intet, för denna gången, annat beslut tagas, än at jag fick, å mine Öfverares wagnar, i Håradets söknar, anmoda hwar och en, at frivilligt gifwa til de nödlidandes uprättelse, hwilket igenom mine Herrar Medbröders bewefeliga förestållningar, hwarföre jag ock är dem all heder och tack skyldig, hade den behageliga påföljden, at sökande insamlades:

Ifrån Töls, Lindome och Elsa Dal.	118: 13.
Ifrån Fjärås och Forlanda . . .	32:
Ifrån Walda och Elåp	347: 4.
Ifrån Onsala	12: 18.
Ifrån Kongsbacka och Hanhals . .	23:

Som gör tillsammans S:mt Dal. 533: 3.

Doc' war ej nog härmed, utan någre ädel-
sinnade Herrar och Gynnare uti Göttheborg,
som sätta sin fågnad uti, at råcka hjälpsamma
händer til nödlidande, bidrogo ock af et wörds-
nadswärdt ädelmod til de hemföktas underfröd,
nämligen:

Herr Directeur Sahlgren	Dal. 100
Herr Commissarien Selle	40
Herr B. Beckman och Comp.	20
Herr Christian Arfwidsson	20
Herr Olof Ström	12
Herr Capitain C. G. Lehman	10
Herr Isaac Selle	8
En Okänd	20

Som gör tillsammans S:mt Dal. 230

Att jag således fick utdela til de betrykta en
ganska hederlig hjelp i dessa penningelösa tider,
nämligen en Summa af 763 Dal. 3 öre S:mt,
för hwilken önnest och kärlek jag, å mine åhds-
rares wågnar, möter hwarjom och enom med
den önskan, som Boas lemnade Ruth i des-
2 Cap. 12 versen.

Gust. J. Hjortberg.

Kyr

Stads Nyheter.

Ost-Indiska Compagniets Skepp, Adolph Fridrich och Nilfens Ständer, asseglade härifrån, med gynsam wind, den 15 dennes, kl. 10 före middagen.

Utgångne äro Skepparne Thomas Yelton til Mlowa med järn och bräder, David Bettie til Dunkirquen med Ostindiskt gods, Emanuel von Glan och Lieutenaten Jac. Orre til Cork med sill.

Kyrko-tidningar.

I Domkyrko-Församlingen födde 3 Gossar och 2 Flickbarn Wigde Sjömannen And. Ahlberg och Enkan Catharina Kesch: Bundtsmakaren Mäster Gottlieb Ephraim Kemner och Madame Dorothea Christina Ström. Döde Sjömannen Germund Hinrichsson, 21 år, af feber: Timmermans Enkan Bengta Bengtsdotter, 66 år: Coopwaerdie Storemannen Johan Grundell, 27 år, och Klådemakaren Franks Hustru, 48 år, af tarande sjukdom, samt et barn af okänd barnsjuka.

I Tyska Församlingen födt et barn. Döde Håkaren Johan Gernt, och et barn.

I Kronhus-Församlingen födde 6 barn. Wigde Murgefällen Anders Hultin och Pigan Brita Härling: Constanthen Olof Spångberg och Enkan Martha Fahlstedt. Döde en Handlangare af håll och stung, och et barn af slag.

Kund:

Kundgöresser.

Hos Herr Hans Jacob Beckman finnes ännu citroner, apelsiner och pommerantsor til köps, jämte capris, enjowis, olja och oliver uti flaskor.

Hos Herr Gottlieb Koopman är infatt fint skåpvarns hvettemjöl, för billigt pris til köps.

Hos Herr Uric Martin Balfinson finnes til köps ost, stäckfist, gräsk, ärtor, korn citroner, äpplen med mera, allt för billigt pris.

Et wäl både tapetseradt och meubleradt öfverrum wid Kongsgatan, och ej långt ifrån Korfkan beläget, at förtiga andra förmåner, är ledigt och kan, mot hyra, genast tilträdas. Egaren får jag nämna.

Åstundas af något Herreskap en skickelig och stadgad Husjungfru; lemna jag muntligen widare underrättelse om hånne.

En wisk man har på et ställe pantsatt 3 alnar escharlatte (skarlatan) han wil alltså gerna lösa in panten allenast innehafwaren wil redeligen framgifwa den.

En Silkesfärgare tilbjuder sin tjenst. Den som åstundar hans biträde annåle det hos mig.

Et litet partie silkesblommor af åtskilliga couleurer och skåpningar, tjenliga at sätta på Fruntimmers mössor, samt en Fruntimmers bureau, jämte andra små nipper, kunna för billigt pris bekommas i Hattstoffarens boden, wid östra hamnen, uti Fru Hammarö hus.